24 üncü Sene | Carşamba 22 Nisan 1931 | No. — 2410

Karagöz

ABONE:
Türkiye için seneliği 3 liradır
Ecnebî memleketler için dolar kabul edilir.

Müdür ve Başmuharriri
ORHAN SEYFİ
Müessisi: Ali Fuat Bey merhum

İDAREHANESİ:
İstanbul Vilâyeti karşısındaki hususi daire: Telefon: İstanbul: 413

Nushası 3 Kuruş | Cumartesi, Çarşamba günleri çıkar | Nushası 3 Kuruş

Kimlerin Meb'us olacağı belli oldu.

Karagöz -- Meb'us olamıyorum, diye kasavet çekme, azizim maksat vatana hizmet değil mi? Değerin varsa mesleğinde çalış, memleketine hizmet et, be yahu!

Meb'us intihabı

Müntehibisanî intihabı memleketin her tarafında bitti. Meb'us intihabına Nisanın 24 üncü Cuma günü başlanması kararlaştırıldı. Yeni mecliste bir çok yeni simalar bulunacaktır. Bunların arasında amele ve çiftci meb'uslarile müstakiller de vardır.

Gazi Hazretleri neşretdikleri beyannamede halk fırkası müntehibi sanilerine açık bırakılan yerlerde fırka'ya mensup olmıyan müstakil namzetlere de rey vermelerini teklif ediyor ve diyor ki;

"— Başka programdan seçeceğiniz me'buslar için gösterdiğim evsaf yalnız Lâyik Cumhuriyetçi milliyetçi olmaktır„ Bu seferki meclisi bambaska bir sima da göstereceğiz. Vatan için hayırlı hizmetler dileriz.

Hacivat — Ey Karaközüm, artık meb'usluk listesinde vardım, yoktum, çıktımdı, kaldımdı diye telâşa mahal kalmadı, kimlerin olup, kimlerin olmadığı anlaşıldı. Mebus olacak değerli vatandaşlarımızdan bundan sonra memleket yolunda iş bekleyoruz.

Karaköz — Esasen meb'us olmalarındaki hikmet de bu değilmiya! Meb'us olsun, memur olsun maksat bu memlekete hizmettir. Kendisinde bu liyakatı gören bir çok vatandaşlar meb'usluğa namzetliklerinin konulmasını istediler.Bu yolda hizmet etmek arzu ettiler. Gösterdikleri bu arzuhürmete lâyiktir. Yalnız meclisin miktarı mahtuttur. Elbette her talibin namzet gösterilmesine imkân yoktu. İçlerinde meb'usluğa lâyik ve kendilerinden hizmet beklenen bir çok zevat bilmecburiye hariçte kaldılar. Haftalardanberi liste gözden geçirildi. Vatanın bir çok ihtiyaçları düşünülerek elendi, tarandı, arandı, nihayet meb'uslar seçildi, yeni listeye giren meb' uslar için bu bir muvaffakiyet olsa bile tebrike değmez!.

H — Anlayamadım!

K — Tebrike değmez, dedim, kendilerini ancak mecliste millete, memlekete hizmet ettikten sonra tebrik edeceğim

H — Ha, şimdi anladım.

K — Yeni meclis memleketin her sınıfını temsil edecek bir şekilde seçiliyor. Milletin bütün dileklerini yerine ketirmek azmile toplanıyor. Gerçi yapılacak iş çoktur, yüklenilen vazife ağırdır,mesuliyeti büyüktür. Fakat azmin himmetin elinden ne kurtulur. İnşanllah yeni meb'uslarımız dört sene zarfında vatana öyle hizmetler ederler ki kendilerini gelirken değil, giderken tebrik eder ve alkışlarız, Hacivat!

Tadı Beyahu!

Üzüm suyu derler, sakın inanma,
Rakıdır kâfirin adı beyahu,
İçelim diyenin sözüne kanma,
Hiçte hoş değildir tadı beyahu !

✻ ✻

Ölümlü dünyada ne olur derler,
Gam kuşu bununla vurulur derler,
Sufrası ne güzel kurulur derler,
İçme şeker diye ödü beyahu !

✻ ✻

Bir sulu ateştir ciğeri yakar,
Sokakta düşersin geçenler bakar
Sarhoştan inan ki deliler korkar,
Törbe et zıkkıma hadi beyahu !

✻ ✻

Uç beş kafadarla gidersin saza,
Durmadan çekersin kanmazsın aza,
Yok yere elinden çıkar bir kaza,
Halleder davayı Kadı beyahu !

✻ ✻

İçeni döndürür bazı yamyama,
Nice biçareyi gönderir dama,
Melek gibi durur şişede ama,
Açma kapağını cadı beyahu

Âşık

Trakyada

Trakyada bulunan çiftçimiz ve tacirlerimiz şark şemendifer kumpanyasından çok şikâyet ediyor.Şark demiryollarında navlun ücreti Anadolu hattındaki ücretin iki mislidir.Bundan başka Sirkeci istasyonunda tahmil ve tahliye vasıtaları çok bozuktur.Tüccar buyüzden de çok zarar görüyor.Ticaert odası İktisat vekâletine bu halleri bildirdi.Bu sebeblerden dolâyı Tırakyada dağlar gibi mal yığılı bir halde kalmıştır.İktisat vekâleti tüccar ve müstahsellerimizi zarara sokak bu hale nihayet vermesi için kumpanya nezdinde teşebbüste bulunmasını temenni ederiz.

Çocuk haftası

Yarın 23 nisan çocuk haftası başlıyor. Bu hafta zarfında mekteblerde çocuklar tarafından müsamere yapılacak, bedava sinema gösterilecek, çocuklar için bedava vapurlar, tramvaylar işletilecek,Maksimde bir çocuk balosu verilecektir.

Bunlar çocukları büyük adam olmağa hazılamak için yapılıyor.Buğünkü yavrular,yarının büyük adamlarıdır.

Müşür Fuat Paşa

Türk ordusunun en eski ümerasından müşür Fuat Paşa 99 yaşında vefat etti. Merhumun bir müddettenberi gözleri görmiyordu. Tanrı rahmet etsin.

Hoca ile Bektaşı

Bir Hoca ile bir Bektaşı dervişi yol arkadaşı olmuşlar, Hocanın bir beygiri, dervişin de bir merkebi varmış. Akşam üzeri bir çayırlık yerde mola vermişler.

Uyku zamanı, Hoca :

— Yarabbi, demiş, beyğirimi sana emanet ettim. Sen sakla, bekle !

Bektaşı da :

— Şeyhim, demiş, benim merkebimi de sen bekle !

Hoca :

— Canım, demiş, Allaha emanet etsen olmaz mı ?

Bektaşi aldırmamış. Yatıp uyumuşlar, Ertesi sabah bakmışlarki Hocanın beyğiri meydanda yok. Halbuki bektaşının merkebi otlayıp duruyor.

Hoca şaşırmış :

— Yahu bu nasıl şey? bizim Allaha emanet ettiğimiz beygir gitti! senin merkep duruyor!

Derviş, Hocaya uzaktan kıs kıs gülerek :

— Allahın kulu, sade sen degilsinya.. Demiş kim bilir senin gibi malını ona emanet eden kaç kişi var !.. Halbuki bizim şeyhin burada benden başka dervişi yok !

Zarar ziyan çok...

Son yağmurlardan İzmirin Tire kazası köylüleri çok zarar gördü. Köylüler hukûmetten yardım istiyorlar. Geçenlerde taşan Adananın Seyhan ve Ceyhan nehirleri, yavaş yavaş yataklarına çekildiler. Fakat oralarda da ziyan çoktur. Hilâliahmer, felâket gören bu havaliye yardım için heyetler gönderiyor.

Demirci efe

Yunan işgalinde kuvayi milliye kumandanlığı eden meşhur demirci Efe Gazi babamızla hukûmet aleyhinde sözler söylemek töhmetile mahkemeye verildi. Nazillide mahkemesi yapılıyor. Demirci Efe mahkeme huzurunda reisin ilk sualine cevap olarak :

“ — Akıl ve idrak sahibiyim ve hukûmet beni istirdattan sonra mal sahibi yaptı. Tanımadığım adamların yanında hiç böyle saçma sapan şeyler söylermiyim ? „ dedi.

Vaktile oraları kana boyayan Efenin mahkemesinden hakikat anlaşılacaktır. Doğru ise şaşılacak şey ! Rahat batıyor mu yahu !

MONOLOK

Bahar geldi!

Yağmur, çamur, fırtına, kar, soğuk filân derken güneş açtı, İlk bahar kokuları duyulmağa başladı. Ne dersiniz, şu baharda yalnız otlar yeşermiyor, ağaçlar çiçeklenmiyor insanda da bir gençlik, bir tazelik duygusu belirmeğe başlıyor. Bahar kanları kaynatıyor, yürekleri oynatıyor, sinirleri kımıldatıyor..

Yollarda, kırlarda göğsü tomurcuklanmış fidan boylu kızlar gördükçe nice ak babaların bülbül gibi dem çekmeğe hazırlandıklarını seziyorum, Bir mütekait ahbabım vardır. Senelerdenberi baykuş gibi tek başına yaşar. Geçen gün evine gittim, genç bir hizmeçti almış. « Bu ne ? » diye sordum, bir müddet kırlara bakıp içini çekdikten sonra « Yalnız olmıyor ! » dedi. Olmazya, baharda, tanrım kuru ağaçlara can veriyor. Nasıl bu mevsimde tek durursun, bu koca kütük de kendine bir çiçek bulmuş. yüzüne bakıp bakıp gençlik demlerini hatırlıyordu. İnsan baharda hayatın güzelligini, gençlik kıymetini, sevişmenin tadını anlıyor. Otuzunu atlayıp kırkına basmış kim vardır ki bu zamanda hiç olmazsa bir defacık olsun keçmişi düşünmesin, kaçırdığı fırsatlara hayıflanmasın. Bir söz vardır, bayılırım: gençler bilse ihtiyarlar yapabilse ! Derler. Ne doğru lâf, ne derin hikmet ! Gençler bilmiyor, eldeki fırsatı kaçırıyor, ihihtiyarlayınca aklı başına geliyor ama geçmiş ola ! Hayat çok kısa, gençlik ruzgâr gibi gelip geçiyor. insan ancak kırkına basınca hanyayı Konya'yı anlıyor, anlıyor ama ne fayda ! Kadınlar için bir şey diyemem, fakat erkeklerin asıl gençlik çağı 40 ile 50 arası olmalıydı. Çünkü ancak erkek, erkekliğini bu devirde anlıyor, gençliğinin kıymetini biliyor, her şeyi kemale eriyor, fakat gelde sen bunu zamane kızlarına anlat bakayım!

Vatandaş!

Bayramlıkların yerli mali olmalı !!

Millî İktisat ve tasaruf cemiyeti

Ticaret Serbestir!

Bir müddetdir, hariçle olan ticaretimizin devlet inhisarina alınacağına dair bir takım şayialar duyuluyur. Bunlar bizim aramızda çıkarılmış yanlış havadisler olmaktan ziyade memleketimize gelen bazı ecnebi gazetecilerin uydurdukları asılsız haberlerdir. Geçenlerde İzmir'deki tüccarlarımız bu havadisten telâş ederek işin aslını sorup anlamışlardı. İhracatımızın devlet inhisarına alınacağı temamile yalandır. Böyle bir şey hatırdan bile geçmemiştir. Ticaret serbestir. Bu haber, olsa olsa haricî ticaretimiz icin kooperatif'ler teşkil edilmek fikrinden galat olabilir. Kooperatif teşkilinden maksat müstahsillerle müşteri arasında mütavassıtlık edenleri azaltmak ve bu suretle çifçiye daha fazla fayda temin etmektir. Bundan başka harice satılan mallarımızı tağşişten kurtarmak ve bir numuneye göre mal çıkarmak tasavvuru da vardır, bu da çiftçilerimiz ve tüccarımızın faydası için hatıra gelen fikirlerden ibaretdir. Hasılı haricî ticaretimizin inhisar altına alınacağı tamamile uydurmadır, inanmayın!

Şehir kütüpanesi

İstanbul belediyesi bir kaç senedenberi İstanbulda bir millî müze ve şehir kütüpanesi tesisi için uğraşıyordu. Bu maksatla bir komisyon teşkil edilmişti. Bu komisyon şimdiye kadar bir çok eserler satın aldı. Bunların arasında inkılâp tarihimizi yakından alâkadar eden eşya ile bir çok kıymetli kitaplar, gazete ve mecmua kolleksiyonları vardır. Belediye bunun için bir bina arayordu, nihayet Beyazıt medresesini muvafık gördü. Belediye binanın tamirine ve önündeki dükkânların istimlâkine karar verdi. Bunlar yapıldıktan sonra bina meydana çıkacak ve bu yolda çalışanlar için çok istifadeli olacaktır.

Yerli mallar

Ankarada açılan yerli mallar sergisi, çok rağbet görüyor. Halk, akın akın sergiyi görmeğe gidiyor. Geçen gün Başvekil İsmet Paşa Hazretleri de sergiyi gezdi, yerli kumaşlarımızı, yerli çikolatalarımızı, yerli şaraplarımızı, yerli kunduralarımızı, yerli bezlerimizi ayrı ayrı tetkik etti. Ne kadar mal çıkardıklarını, kaça mal ettiklerini, eski ve yeni satışları sorup öğrendi.

Bunca işleri arasında, muhterem Başvekil Paşamızın sergide saatlarca kalması, milletin kazancını arttırmak yolundaki gayretini gösterir. Eski padişahlar zamanında da yerli malı çıkar, rağbet de görürdü. Görmediği bir şey varsa o da teşvikti.

Şimdi, gayret bizden, teşvik, yardım, koruma da hukûmet adamlarından oldukça millî işcilerimizin sırtı yere gelmez!

15 kuruşa çorap

Bazı sokak başlarında ucuz çorap satılıyor. Bunların içinde 15 kuruşa kadar satılan çoraplar vardır. Bu çoraplar Ruslar tarafından dumping maksadile sokulduğu söylenmekte idi. Halbuki bunların Almanyadan gelmekte olduğu anlaşılmıştır. Alman fabrikaları bozuk çorapları sürmektedirler. Gerek paramızın dışarı çıkmaması için, gerek millî çorap fabrikalarımızın zarara uğramaması için buna karşı bir tetbir düşünülse fena olmaz!

Afyoncular

Ara sıra piyasada yalan yanlış bazı haberler çıkıyor. Geçende yine böyle bir haber, afyoncuları epeyce telâşa düşürdü. Gûya hukûmet, afyonun dışarı çıkmasını yasak edecekmış! Ellerinde çokça mal bulunan afyoncular, bu haber üzerine ne yapacaklarını şaşırdılar. Bunun yalan olduğu anlaşıldı amma, neden sonra...

Tüccarlarımız böyle kuru sıkı laflara, kulak asmasınlar!

Fabrikacılık

Hukûmet memleketimizi sanayileştirmek için mühim tetbirler aldı. Teşviki sanayi kanunu tadil edilecek, İktisat Vekâletinin sanayi kısmında mutehasıslardan mürekkep bir hey'eti fenniye teşkil edilecektir. Bu heyeti fenniye fabrika açmak isteyenlere bedava tetkikat yaparak rapor ve fikir verecektir. Komşumuz Rusyada fabrikalar div adımlarıyla ilerlerken biz burada kayıtsız kalamayız, kârvana katılmak lâzım!

MEMLEKET HABERLERİ

İntihap dersi

Kasım Paşa İlk mektep talebeleri intahap hakkında ders dinlerken

Çalışkan yavrularımız

Balya Kara Aydın mektebi üçüncü sınıf talebeleri muallimleri Mahmut Celâlettin beyle birlkte

Vatan harcindeki kardeşlerimiz

Kıbris Türk lisesi15inci sınıf talepeleri çalışkan muallimleri Raşit beyle beraber

Çeteciler

Gizede yakalanan çeteler tevkifhanede

Kadınlar birliği

Kadınlar birliğinde yapılan içtima

Vatan harcindeki kardeşlerimiz

Kıbris'de yeni açılan spor kulubunun azaları × işaretlisi meşhur oyuncu Fikret beydir

23 Nisan

Çocuk haftasının ilk günü

Hediyelerimiz

1; 286; Çay — Küçük pazarı Mehmet sokak No. 6 Nihat efendi.

2; 215; Tarak — İstanbul lisesinde 1358 Niazi efendi.

3; 299; Dişfırçası — Eyup üç şehitler mahallesi No. 13 Maruf efendi.

4; 187; Mendil — İnegül yeni bezestan No. 31 Tuhafiye dükkânında Mustafa Cevat efendi.

5; 136; Diş macunu — Edirnekapu çinar caddesi No. 3 Adile hanım.

6; 114; Ayna — Kadıköy işke[illegible] sokak No. [illegible] İhsan Halit efendi.

7; 327; [illegible]rem — Topkapu mahallesi No. 154 Edi[illegible] hanım

8; 373; Çorap — Gülnebivi[illegible] mektep No. [illegible] Ziya efendi.

9; 49; Kolonya — Taksim ta[illegible]-başı macar caddesi No. 47 Muzeyyen hanım

10; 34; Tarak — Davutpaşa mahallesi tarha[illegible] mektebi sokak No. 10 Nuri efendi.

— Bitmedi —

TÜRKİYE SANAYİ MAADİN BANKASI Fabrikalarına ait YERLİ MALLAR PAZARI

Mağazada münhasiren yerli fabrikalar [illegible]mulatından [illegible]kliler ve döşemelikler, yünlüler, [illegible]taniyeler, ka[illegible] bezler metin[illegible] zarif bavul ve çanta kundura[illegible] ve saire to[illegible]an ve perakende olarak s[illegible]tılır

SİNEMA

Pola Negri

Avrupanın en meşhur sinama yıldızlarından Pola Negri senelerce evvel Amerika'ya gitmiş, orada çevirdiği filmlerle ismini bütün dünyaya tanıtmıştı. Pola Negri ince bir zevke mâlik hasası bir san'atkârdır. Sessizce sinema devrinde çevirdiği bütün filmlerde muvaffak olmuştur. Pola Negri hayatında bir kaç dafa evlenmiş ve bundan bir evvel san kocasından gayet gürültülü ve dedi kodulu bir tarzda bsşanmıştı. Pola'nin son kocası Mdivmi isminde bir prensdi.

Pola Negri kocasından ayrıldıktan soara son zamanlarda Avrupa'dan Amerika'ya dönmüştür. Polanin sinema hayatına döneceği söyleniyor. Ancak kendisi Lehli olduğu için İngilizceyi ecnebi hibi konuşmaktadır. bundan dolayı kendisine sedli flimlerde ecnebi kadın roli verilecekmiş. Esasen brzı Rns artisleride şive meselesinden dolayı ekseriya Rus kadını rolu alıyorlar. Olgu Çehova gibi.

Pola Negri'nin yokarıya dercettigimiz resmi bundan tam on sene evel alınmış resmidir. Bundanda Pola Negri'nin sinemada epeyce kıdem peyda etmiş artistlerden olduğu anlaşılır. Bu resim Polayı on sene evvel çevirdiği « İhtiras » ismindeki filimin bir sahnesinde gösteriyor.

Sinema dedikodusu:

Fransızların meşhur bir komedisi vardır:

« İngilizce değil mi? uydur uydur söyle . . ».

Son zamanlard Fransa'da Gaumont sitadyomunda bu güzel komedinin sesli filmi çevilmeğe başlamıştır.

Bundan başka « üç çıplak genç kız » isminde şehrimizde de oynatılıp çok rağbet kazanan Fransız operetinin sesli filmi yapılmıştır.

Maryon Davis yakında « Bekâr baba » isminde bir sesli komedi oynayacaktır.

Meşhur Fransız romancısı Mauriç Dekobra sinema işlerile meşgul olmak üzere Hollyuvo'da gitmişti gazetelerin haber verdiğine göre romancı Universal şirketi tarafından Fransız'ca filmlere nazarete memur edilmiştir.

Meksikalı yıldız Lupe Velez-in kız kardeşi Jozefhine'de sinemada oynamağa başlamıştır.

Marlene Ditrih'in holivadda çevirdiği « Moroko » filmi çok muvaffak olmuştur. Bu film de muganni Kuper Gayr ile adolf menjoda beraber oynamaktadır.

Viyana'da Alman yıldızı Lili daguver « Mavi sakalın karısı » isminde bir film çevirmiştir.

Güzel bir Fransıs yıldızı

Fransız yıldızılarından Jeanne Helbling son zamanlarda Hollyuwod da kiderek Fransızca sesli filimler çevirmeğe başlamıştır. Evvelce "Mukabil Tahkikat„ filiminde görülen bu sanhatkâr Amerikada "Devler yolu„ isminde bir filim çevirmektedir. Bu filimin mevzuunu meşhur Fransız romancısı Dekobrh nin bu isimdeki romanı teşkil etmektedir. Roman Irlanda istiklâl hareketlerinden baseder.

Şehir Işikları

Meşhur komik Şarlo üç senelik hemek neticesinde vücuda getirdiği "Şehir işıkları„ isminde ki son filimini Amerikada ve Avrupada oynayor. Şarlo bu münasebetle bir Avrupa seyyahatı yaptı ve kıymetli İngiltere, Almanya ve Fransaya bilzat götürdü, Bu nefis filimi yakında İstanbolda seyr edeceğiz. Dera ettiğimiz resim Şarloyı bu filimde bir boksör kıyafetidde göstermektedr

Şikâyetler

Şikayete cevap

Geçen nushamızda Çapa imalâthanesinde çalışan ameleden zorla yemek parası kesildiğine dair bir kariimizin şikâyetini basmıştık, bu mes'leye dair Çapa imalât müdürü Vedat Ziya B. den aldığımız cevabı da aşağıya aynen yazıyoruz maksadımız hakikatin anlaşılmasına hizmetten ibarettir.

1 —Depo ve imalâthanede müstahdem bu namlarda amele mevcut değildir. Sahte isim kullanan bu efendiler sahtekârlıklarını da efkârı umumiyeye ilân etmiş bulunuyorlar.

2 — Depo ve imalâthane Doktoru vardır. Bütün amele muayeneye tabi tutulmaktadır, bu vesile ile sıhhatlarile yakinen alâkadar olarak amelenin kesesine göre bir (amele tablidotu) tesis ettik. Mezkûr tablidot beş kişilik mümtaz bir heyeti mürakabe tarafından konturul edilmektedir.

Yüz dirhem ekmek et suyu ile bir kâse çorba veya meyva olmak üzere :

30 ilâ 45 kuruşa kadar yevmiye alan ameleye 7/50

50 ilâ 50 kuruşa kadar yevmiye alan ameleye 10

56 ilâ 150 kuruşa kadar yevmiye alan ameleye 12/50 kuruş olarak tesbit edildi.

Hanesinden yemek getirenler müstesna olmak üzere, zeytin peynir ve turşu gibi şeylerle öğle yemeğini geçirmek istiyenlere nasihatlarımızla beslenmelerine gayret ediyoruz bunda da muvaffak olduk gibidir. Soluk benizli amele miktarı gün begün azalmaktadır. Cebir mevzubahis olamaz yemeğe dahil olmadığından dolayı kaydı terkin edilmiş bir amele var mıdır? sırf insanî bir hissin eseri olan harakâti vakıamız sıhhatinin kıymetini taktir eden amelemiz tarafından kemali memnuniyetle karşılanmaktadır efendim.

Sıhhî Nasihatler

Yazan: Doktor hafız Cemal

115 — Her sağlam çocuğun en son (süt dişi !) (13 — 14) yaşlarında değişir. Bu yaştan sonra artık diş değişmez.

116 — Altın insanı esir eden bir maddedir. Fakat sağlam ve güzel bir sıhatın parlak bir iğnesi olan (güzellik !) hassas kalpleri (Altun) dan daha ziyade esaret altına çeken bir âfiyet cevheridir, bir sıhat pırlantasıdır.

Sahtekârlıkla Mucadele!

Amerika'da kalpazanlıkla mücadele hususunda Şarlok Holmes'vâri muvaffakiyet gösteren, mütehassıslar var!

New-York emniyeti umumiyesinin istatistiğine göre Amerika'da kalpazanlık ve sahtekârlık mühim raddeye gelmiştir. Bu yüzden her sene uğranılan zarar 150,000,000 dolar yani 3 milyon liradır. Bu para mütevassıt ücret alan 70,000 kişinin bir senelik kazancına tekabül eder. Son zamanlarda kalpazanlar şarkî Amerika şehrinde 300,000 dolarlık, yani 600,000 liralık bir zarar yapmışlardır. Bu vaziyet karşısında sahtekârlarla mücadeleye bir kat daha ehemmiyet vermek lüzumu hasıl olmuştur.

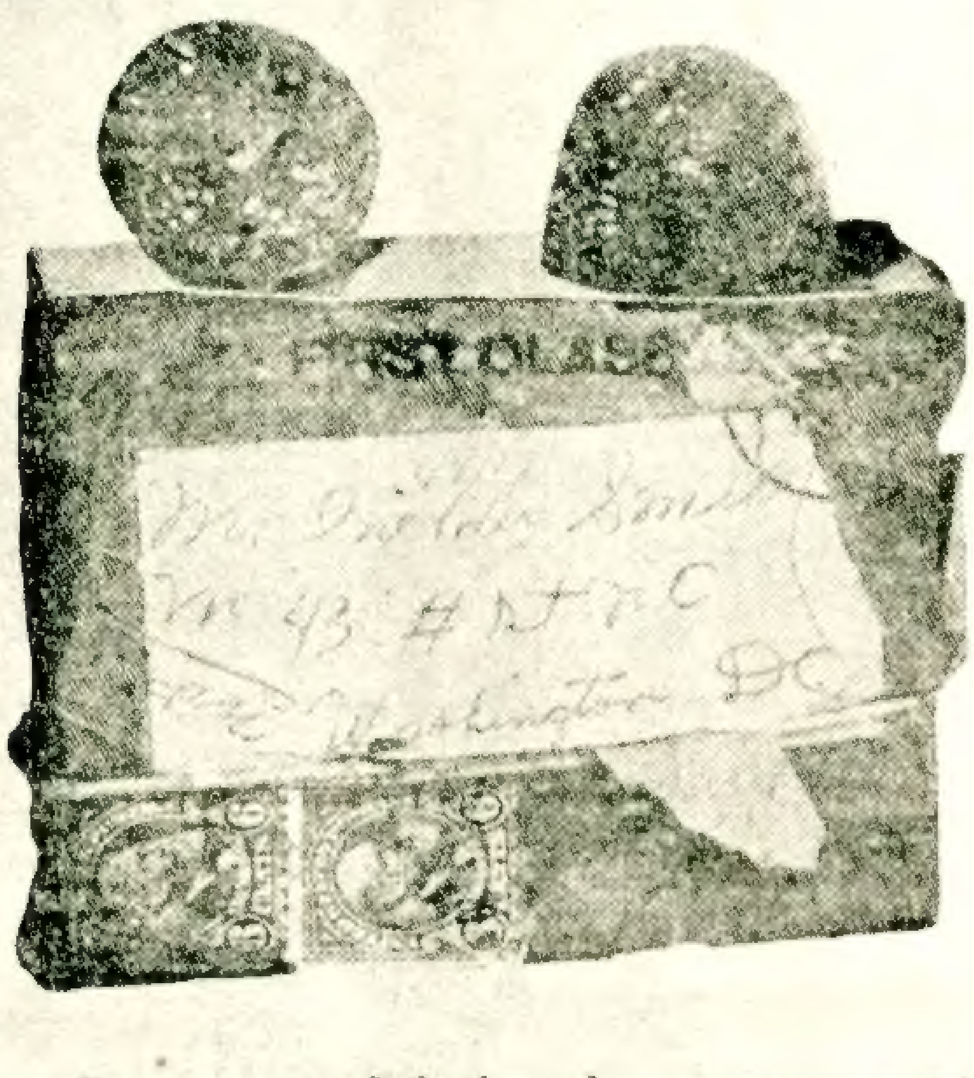

Bu mücadelede el yazısı mütahassısları kullanıldığı gibi, fotoğrafa kimyaya, mikroskoda müracaat edilmekte, kalpazanların el izleri üzerinde uzun uzadıya tetkikat yapılmaktadır. Bu usuller bazen gayet iyi neticeler vermektedir

Meselâ Pensilvenya da o cereyan eden bir vak'a bu cümledendir.

Bir sivil polis memuru bir mağazaya mühim bir sahte çek süren bir kalpazanı takibe memuredir. Bittabi her şeyden evvel adamın hüviyetini tesbit etmek lâzım. Bunun için sivil polis sahte çeki alan memuru isticvap eder. memurun o gün almış olduğu sahte çeki süren adamın hüviyyti hakkında ayrıca hiç bir fikri yok.

Bunun üzerine polis Farer isminde meşhur bir el yazısı mütehassına müracaat ediyor. Bu Zat sahte çeki bir müddet tetkik ettikten sonra :

— Çeki alan adama sorunuz. Bu gün mağazaya otuz beş yaşlarında Alman şivesile İngilizce konuşnr, İyi tahsil görmüş bir müşteriden çek alı mışmı ? Şayet böyle bir adam hatırlıyorsa sahte çeki veren odur. !

Polis yazı mütehassısının dediğini yapar. Çeki alan memur bu izahatı işitince derhal haykırır :

— Evet, evet ... Öyle bir adam geldi ... Şimdi hatırlıyorum. Çeki o verdi.

Hayret !

Bir müddet sonra ele geçirilen sahtekâr filhakika tarif edilen eşkâl ve evsefta bir adam çıkmaz mı?...

El yazısı mütehassısı Parer bu keşfi şu yolda izah ediyor : Muhtelif milletlerin İngilizceyi nasıl yazdıkları hakkında uzu uzadıya tetkikatım vardır. Ecnebiler el yazılarının bazı noktalrında milliyetlerini belli ederler. Bu yazıyı dikkatle tetkik eitim. Bir iki harfin şeklinden bu adamın harpten evvel hususî bir Alman mektebinde İngilizce öğrendiğini anladım : Bu bir göz alışıklığı meselesidir. hususî Alman mektebinde tahsil eden adam mutlaka Alman olur. Alman'da Alman şivesile konuşur. Alman mektebinde okumuş bir kimse iyi tahsil görmüştür Harpten evvel Alman mektebinde tahsil görmüş olması yaşı hakkında az çok bir fikir verir. Mesele bundan ibarettir.

Her sene Vaşinkton hazinesinden otuz kırk milyon çek geçer.Bazı günlerdo 450,000 lira verildiği vakidir. Yapılan bütün ihtiyatlara rağmen hükûmet veznesine sahte havaleli çekler düşer. İşte yazı mütehassısı Parer'inişi bundan sonra başlar. Bu zat geçen sene mutelif mahkemelerde sahtekâr yazıları tetkik için Ameriha müttehidesinde 40,000 kilometre mesafe katetmiştir.

Yapılan tetkikat göstermiştir ki sahte çeklerin ancak yüzde beşinde

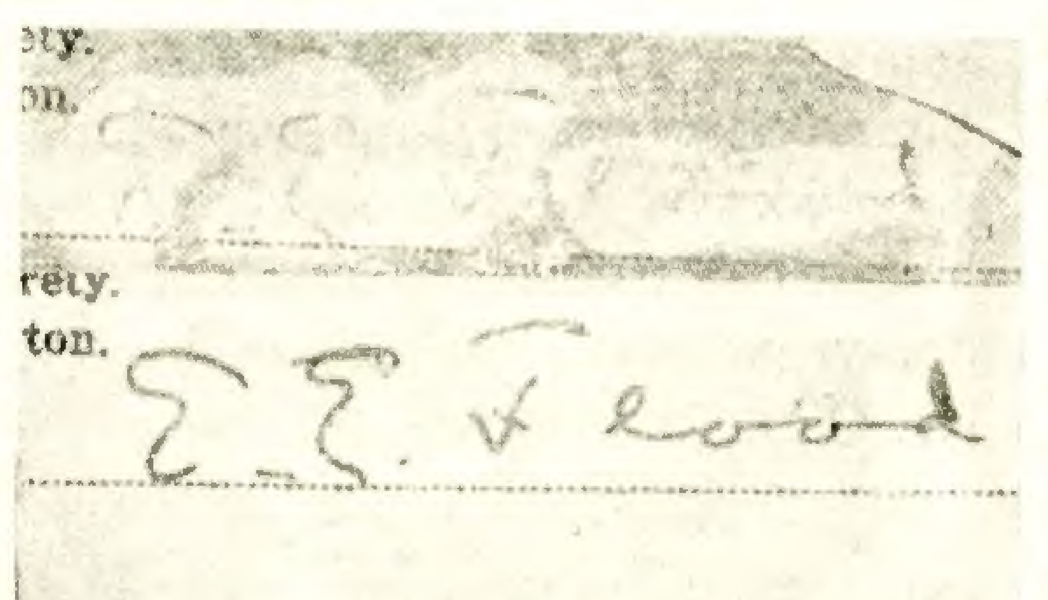

çekin hakikî meblâğı arttırılmıştır. Sahte çeklerin yüzde doksan beşi bilhassa sahte olarak tertip edilmiştir.

İmza kopyesinin muhtelif şekilleri vardır. Sahtekârlığın en tehlikeli şekli kopyaya hacet görmeden hakikî imzayı karşısına koyup baka baka bir çok kereler yazdıktan sonra nihayet benzetmeğe muvaffak olan « serbest el artisti » dedikleri gürultan kalpazanlardır.

El yazısı mütehassısı Farer geçen lerde bunlardan birine, dört ay evv taklit ettiği bir imzayı attırmış. Hay dut bilâ tereddüt imzanın mükemm bir nümunesini çizivermiştir !

HASRET KAVUŞTURAN

§ Şilede yalı bey mahallesinde 8 numaralı evde Mustafa oğlu Mehmet efendiye:

— **Hocaların talebeye şefkat göstermesi ve derslerine çalışmıyanlara usulü dairesinde ceza vormesi usüldendir. Fakat talebeye fena sözler söylemesi doğru değildir. Tabiî mektep idaresi bir gün işe vakıf olur da haklıyı haksızı meydana çıkarır. Sen derslerine çalışmana bak!**

§ Kurşunlu nahiyesinden hacı pehlivan oğlu Halil İbrahim efendiye:

— **Bir istida ile müddeiumumiliğe müracaat et tazminat alırsın.**

§ Kayseride corcorük mahallesinde 30 numarada Mehmet efendiye:

— **Terhis edilmişsen alay kumandanına bir istida ver, terhis edilmişsen birşey yapılamaz.**

§ Muş hapisanesiude mapus Kadri efendiye:

— **İhbarnameni Muş müddeiumumiliğine göndedik Her halde kanunun icabı yapılır.**

NELER OLUYOR?

Dünyanın büyük vapur rekoru kırılıyor

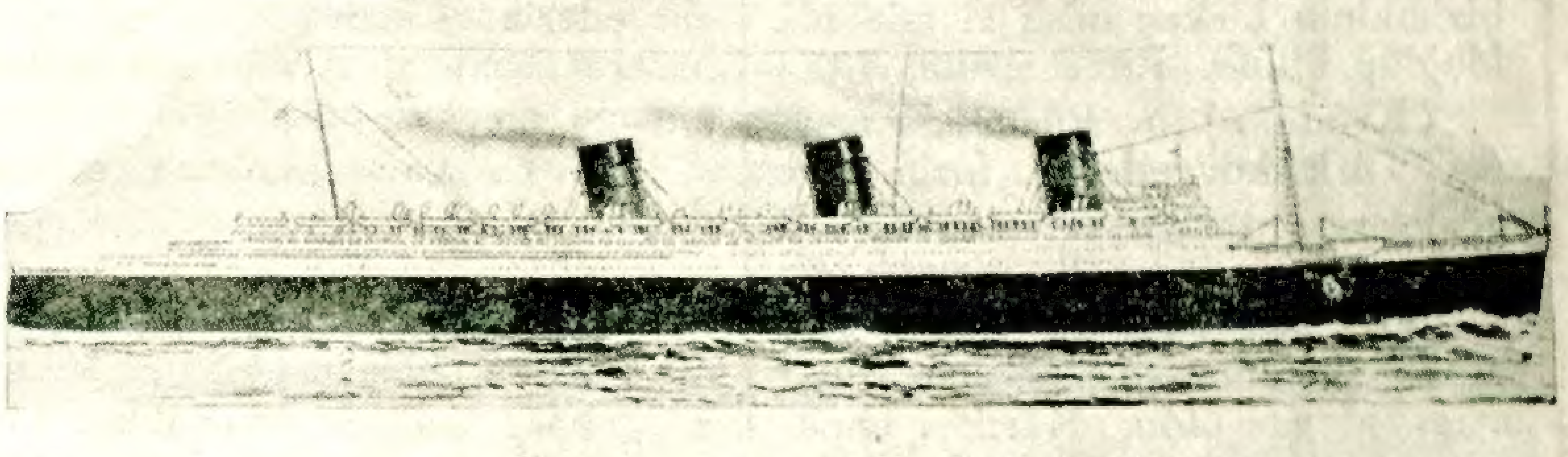

İki seneye kadar dünyanın büyüklük rekorunu kıran muazzam bir vapur denize indirilecektir. Denizlerin bu müstakbel kraliçesi Liverpool un maruf seyri sefain şirketlerinden Cunnard Company nin malı olacaktır. Vapuru John Broun Company tarafından imal edilecektir. Şimdiye kadar dünyanın en büyük vapuru, umumî harp esnasında Almanlar tarafından batırılan Lusitania idi. Yeni inşa edilecek olan vapur Lusitania dan da büyük olacak, bu suretle dünya rekorunu kıracaktır.

İnşaat başlamıştır, Tekne kurulmak üzeredir. Gemi, takriben 22,500,000 veya 25,000,000 dolar yani 50 milyon türk liraya mal olacaktır. Vapurun haddı istiabisi 7,500,000 kadem mikâbıdır. Boyu 1,008 kadem dir. Vapurun ağırlığı 75,000 ton olacaktır. Lusitania nın sikleti ise 59,057 ton idi. Vapurun su kesiminden yukarıda dokuz güvertesi bulunacaktır. Vapur ancak iki sene sonra denize indirilebilecektir. Bakalım bu muazzam vapur dünya rekorunu ne zamana kadar muhafaza edecek?

Yukarıda gördüğünüz resim müstakbel vapurun şeklini gösteriyor.

BİLGİ DAĞARCIĞI

Mme de Maintenon

Protestan ve asîl bir ailenin kız olan Françoise d' Aubigne "Fransuza dobinye„ okuyunuz. Bilahara katolik mezhebini kabul etmiş ve ihtiyaç sai kesile şair Scaron (Ska)'a varmağa mecbur olmuştur. 1652 de dul kalmış ve 1660 senesinde gizli olarak on dördüncü Louis'nin Mme de Moutespan'dan olan çocuklarının tahsil ve terbiyesine memur edilmiştir.

Bu suretle krala hulûl ederek Marie - Therese (Mari Terez)'in vefatından sonra gizlice on dördüncü Louis'ye varmıştır. Kral üzerinde büyük bir tesir icra etmiş ve kralın vefatından sonra Saint-Cyır (Sen Sir) in evine çekilmiş, burasını asîl ve fakır genç kızların tahsiline mahsus bir mektep haline getirmiştir. Mme de Maintenon 1678 de doğup 1771 de vefat etmiştir.

Luther

Protestan mezhebini kuran Luther 1483 de doğmuştur. Rahiplik mesleğine giren Luther Wurtenberg darülfünunu unda muallim olmuş, sonra Papa onuncu Leonla arasında çıkan bir ihtilâf üzerine katoliklik aleyhinde neşriyata başlamıştır. Kütübü mukaddeseden başka hiç bir şey tanımıyarak Papayı, papazları ve saireyi inkâr etmiştir. Luther İmparator Şarl-Ken'den ve Saks prensinden yardım görmüş ve buna rağmen hukuktan iskat edilinecek gibi cezalara çarpılmış isede Papaya karşı mücadeleden geri durmamıştır. Luther halkın anlayacağı, bir lisanla incili tercüme etmiştir. Nihayet Nuremberg meclisi umumisi Luther'in meslekine tabi olanların hürriyetini tasdik etmiştir. 1546 senesinde ölen Luther mezhebini neşir için kitaplar, risaleler yazmış, muhaliflerile münakaşada bulunmuştur. Luther çok fasih ve tesirli söz söyler bir adamdı.

HALK SÜTUNU

§ Akhisarda karilerınizden İsmail Ali efendiye:

— **Hiç mal almıyan mübadilleri hükûmet düşündü. Tasfiye kanunu, çıkardı. Bu kanuna göre hiç mal almıyan mübadillere bıraktıkları mala karşılık bono verilecek. Bu bonolar para makamındadır. Elinde bonosu olanlar, devlet mallarına pey sürüp satın alacaklar. Zıraat bankaları bu bonoları para gibi kabul edecekler. İlk sıra sizindir.**

§ Fatih nişanca caddesinde kunduracı Osman usta vasıtasile İsmail Hakkı efendiye:

— **Bu söylediğin işleri yapacağına dair ehliyetini gösteren bir vesikan var mıdır? Varsa devlet demiryolları umumî müdürlüğüne bir istida ile müracaat et, bu vesikayı da istidaya rabtet, açık varsa seni tercih ederler.**

§ Kemahlı sakalardan Halit, Süleyman, Osman, Bekir efendilere

— **Bu devirde kimse, kimseyi tehdit ederek hakkı olmadığı halde para alamaz. Polis ve belediyeye şikâyet ediniz!**

PİLEVNE

Muharriri: Kemalettin Şükrü

Karagözün tefrikası No. 27

Ekselans,

"Hücum sabahtan geceye kadar devam etti. Düşmanın kuvveti bizimkinin birkaç misli ziyade idi. Mağlûp olduk. Rucat ettim„

(Krodner) in Pilevnede mevcut Türk kuvvetlerini fazla diye göstermesi tamamen yalan ve sırf başkumandana teselli vermek için yazıldığı muhakkaktı. Fakat Rus başkumandanı bu teselliyi bulamadı. Meyus oldu. Kardeşi imparator Aleksandra şu haberi yolladı:

" Krodnerden aldığım haber mağlubiyetini beyan ediyor. Ben bu dakikada oradan buradan asker topluyorum. Şu günlerde bizzat Pilevneye hücum edip bu mevkii alacağımdan emin olunuz„ [1]

Rus karargâhı bu mağlûbiyetten büyük bir telâşa düştü. Bütün kabahatı hep başkumandan Grandokta buluyorlardı. Başkumandan imparatorun kardeşi idi. İmparatorun oğulları (Sareviç) ve (Vladimir) büyük amcalarına düşman idiler. Harbiye nazırı da başkumandanı çekemiyordu. İşte bütün bunların tesiri altında imparator ıztıraba düştü ve erkânıharbiye hey'eti ile beraber kardeşi Grandoku bir meclise davet etti.

Bu mecliste ne kadar tenkitler yapıldığını, nekadar gürültüler olduğunu söylemeğe hacet yok. Mamafih başkumandan kendisini çok müdafaa etti. Erkânıharbiye meclisi (Greviçe) ye hücum eden cenerallerin hepsinin de azledilmelerini istedi.

Grandok buna da itiraz etti:

— Eğer, dedi, her mağlûp olan ceneralleri azledecek olursak sonra hiçbir kumandan ordunun idaresini eline almağa ve hücum etmeğe cesaret edemez.

Bunun üzerine meclis hiç değilse Pilevneye bir müddet olsun artık taarruz yapılmamasını istedi. Buna da imparator itiraz etti:

— Hayır, dedi, Osman Paşa ve Pilevne Rus ordusunun şerefini kırdı. Avrupaya rezil olduk. Herne bahasına olursa olsun bu kal'ayı ele geçirmeliyiz. Bunun için de muhasara lâzım. Kâfi kuvvetlerin derhal buraya sevkini emrettim. Aynı zamanda ceneral (Tut leyen) de gelecek. O zamana kadar intizar ederiz ve sonra Pilevneyi muhasara altına alır, Türkleri teslim olmağa mecbur ederiz.

İşte bu karar üzerine meclis dağıldı.

* * *

Harp meclisinin verdiği bu karar üzerine hemen Plevne önündeki harp faaliyeti muvakkat bir zaman için durdu fakat biraz sonra başlayacak muhasara tertibatının faaliyeti başladı, bütün Rusyadan imdat istendi. Erkânı harpların yaptıkları pilâna göre lâzım olan kuvvet yedi piyade ve üç suvari fırkası ile (3) liva topu idi. Bunların mecmuu yüz yirmi bin piyade, on beş büyük suvari ve üç yüz top ediyordu. Demek oluyor ki Moskoflar Pilevnede midafaa eden bir avuç Türk kahramanının etrafını sarmak için mevcut kuvvetlerine daha yüz elli bin kişilik bir kuvvet ilâve edeceklerdi.

Rus Baş kumandanı imperatorun kardeşi Gran Duk Nikola

Heriflerin gözünü Türk süngüsü o kadar fazla yıldırmıştı ki iş bununla da kalmadı. Romanyalılara da baş vurdular. Moskof baş kumandanlığı hemen o gün Romanya hukûmetine telgrafla muracaat etti ve bir haftaya kadar hiç değilse en aşağı otuz bin kişilik bir kuvvet sevkini yalvardı.

telgrafla müracaat etti, ve bir dakika kadar hiç değilse en aşağı otuz bin kişilik bir kuvvet sevkını yalvardı.

Görülüyorki Moskof'lar ve Romanyalılar, harp meydanında olan ve yüz binden fazla tutna kuvvetleri, toplarile bir türlü susdurmadıkları (Pilevne) kalesini bu kuvvetin iki misli daha getirmek suretile ele geçirebileceklerini ümit ediyorlardı.

Hem korkuyorlar.. utanıyorlardı İstanbul yolunu Gazi Osman Paşa kapamıştı. Avrupaya'da rezil olmuşlar, askerlik şerefleri kalmamıştı.

İmperatorun, baş kumadanın erkân harbiyenin şimdi bütün gayesi İstanbul yolunu açmak hem de bütün cihan önünde suya düşen kredilerini kurtarmaktı. -Bitmedi-

[1] Bu telgraf eynen Ceneral Hazenkasıfın hatıratında vardır.

Çocuğunuzun KUMBARA si var mı? Eğer yoksa İŞ BANKASI ndan hemen bir KUMBARA alarak çocuğunuzu sevindiriniz!

Kumbara çocuğunuza vereceğiniz en güzel hediye, ona istikbal temin eden en sağlam vasıtadır.

Müdürü Mes'ul Orhan Seyfi — Sebat Matbaası